

Vereniging Natuurmonumenten
Akkerseweg 9
5321 HG HEDEL

Ons kenmerk DOC-00110908
Zaaknummer 2020-206763
Bijlage(n)

Maastricht 25 november 2020
Verzonden 25 november 2020

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 24 oktober 2020 een aanvraag, aangevuld op 4 en 24 november 2020, om ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van de Vereniging Natuurmonumenten voor de renovatie en restauratie van het jachtslot Mookerheide .

Het betreft de locatie Heumensebaan 2 in Molenhoek.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2020-206763.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de renovatie en restauratie van het jachtslot Mookerheide.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
 - het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;

4. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode met ingang van de datum van deze ontheffing tot 1 januari 2023;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 24 oktober 2020, aangevuld op 4 en 23 november 2020, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

C.B.H.P. Deben-Erens
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Team Vergunningen

1.1 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

Gemeente Mook en Middelaar, Postbus 200, 6585 ZK MOOK

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als uw bezwaar is gericht tegen een besluit van Gedeputeerde Staten, is naast het indienen van uw bezwaarschrift per post ook de elektronische weg opengesteld. U dient dan gebruik te maken van een daartoe ontwikkeld webformulier. Aan het webformulier is een DigiD-module (voor particulieren) dan wel eHerkenning-module (voor ondernemers en organisaties, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel) gekoppeld zodat u het bezwaarschrift digitaal kunt ondertekenen.

De webformulieren zijn geplaatst op de website van de Provincie Limburg en te raadplegen via www.limburg.nl/loket/producten-diensten/@606/bezwaar-beslissing onder 'Hoe dient u uw bezwaar in?'

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

1. Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor het plangebied Jachtslot Mookerheide, gelegen aan de Heumensebaan 2 in Molenhoek, zoals opgenomen in paragraaf 4.2 (figuur 1).
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg, mevrouw Y. de Man, e-mail yhh.de.man@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99 indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (ga naar Natuur en klik op Ontheffing soorten).

Specifiek

7. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in hoofdstuk 3, pagina 8 en verder, van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Restauratie jachtslot Mookerheide, Activiteitenplan Wet natuurbescherming", opgesteld door Natuurmonumenten (geen kenmerk en datum), alsmede de aanvullende gegevens in de e-mails van Natuurmonumenten van 4 en 23 november 2020.
8. De maatregelen zoals opgenomen in het activiteitenplan, de aanvulling daarop en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is
9. De houten dakgootbetimmering, waar verblijfplaatsen A en B van de vleermuizen zich bevinden, wordt zo snel mogelijk, maar niet midden in de winter, handmatig verwijderd onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog. Indien vleermuizen aanwezig zijn, worden ze zonodig gestimuleerd (bv met tochtgaten of bouwlampen), om uit eigener beweging te vertrekken. Er wordt pas verder gewerkt aan dit bouwonderdeel als het door de ecooloog is vrijgegeven.

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

10. Verblijfplaats E, achter het raamkozijn, wordt vóór het kraamseizoen (dus vóór half mei) door de ecooloog geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen. Zonodig worden exclusion-flaps aangebracht. Ook hier geldt dat pas met het werk begonnen wordt als de ecooloog dit bouwonderdeel heeft vrijgegeven.
11. Het dak, waar verblijfplaatsen C en D zich bevinden, wordt na de winter (ter beoordeling aan de ecooloog) en vóór de kraamperiode (dus vóór half mei) verwijderd,.
12. Het verwijderen van de stuc laag wordt uitgevoerd in de winterperiode, als er nog vleermuizen in het gebouw aanwezig kunnen zijn. Om de verstoring zoveel mogelijk te beperken wordt het werk zo snel mogelijk uitgevoerd en buiten de meest koude periode, zodat vleermuizen eventueel naar een andere overwinteringsplaats kunnen vliegen.
13. Voorafgaand aan het verwijderen van de huidige verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis zijn, als aanvulling op de reeds aanwezige beschikbare verblijfplaatsen in de directe omgeving, tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden die voldoen aan de eisen gesteld in paragraaf 3.2 Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden van het kennisdocument gewone dwergvleermuis versie 1.0, juli 2017 van BIJ12.
14. Als permanente voorziening worden in het gebouw bij de restauratie en renovatie, conform het activiteitenplan, ruimtes gecreëerd voor een veelvoud van de vleermuizen die er nu verblijven.
15. De tijdelijke voorzieningen voor de vleermuizen dienen minimaal één jaar te blijven hangen nadat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd.

Overige

16. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 24 oktober 2020, aangevuld op 4 november 2020 en 23 november 2020, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;

.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing soortenbescherming d.d. 20 januari 2020;
- Oplegnotitie Ontheffing soorten Wnb Jachtslot Mookerheide d.d. 24 oktober 2020 van Natuurmonumenten, kenmerk 66105/JVM/Wnb/001;
- Aanvullende gegevens, emails van Natuurmonumenten d.d. 4 november 2020 en 23 november 2020.
- Visie restauratie en ontwerp Jachtslot de Mookerheide, opgesteld door 1meter98 Architecten d.d. 13 februari 2020 en bijbehorende tekeningen en overzichtslijsten;
- "Restauratie jachtslot Mookerheide, Activiteitenplan Wet natuurbescherming", opgesteld door Natuurmonumenten (geen kenmerk en datum);
- "Restauratie Jachtslot Mookerheide, Natuurtoets in het kader van de Wet natuurbescherming", opgesteld door Natuurmonumenten (geen kenmerk en datum);
- "Vleermuisonderzoek jachtslot Mookerheide, Veldinventarisatie 201 en toetsing Wet natuurbescherming", Natuurbalans – Limes Divergens BV, projectnummer 19-073 d.d. 16 december 2019;

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

3.4 Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit kunt u contact opnemen met mevrouw Y. de Man, e-mail yhh.de.man@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (Andere soorten).

Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor habitatrichtlijnsoorten.

4.1 Habitatrichtlijnsoorten

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Het project betreft de restauratie en renovatie van het jachtslot Mookerheide. Daarbij worden o.a. later toegevoegde delen verwijderd, het dak wordt vernieuwd en de stuclaag wordt weggehaald om de originele Jugendstil-tegels weer zichtbaar te maken. Reparatiewerk zal noodzakelijk zijn, zowel aan bouwkundige onderdelen als aan beschadigde sierelementen. Ook zal het gebouw verduurzaamd worden.

Het gebouw wordt als zomerverblijf, mogelijk ook als paarverblijf, gebruikt door gewone dwergvleermuizen en door ruige dwergvleermuizen. De gewone dwergvleermuizen gebruiken het hoofdgebouw bovendien als kraamverblijf. Dit betreft een kleine kolonie (12 individuen) die deel uitmaakt van een grotere kolonie in de omgeving.

Als winterverblijf is het gebouw minder geschikt, hetgeen bevestigd is tijdens het onderzoek waarbij geen zwermgedrag is waargenomen, maar dit sluit niet uit dat er in de winter vleermuizen verblijven.

Bij de werkzaamheden aan het dak, de dakgootbetimmering en de kozijnen zullen verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. Maar ook de andere werkzaamheden kunnen in meer of mindere mate verstoring werken, door geluid, trillingen of het afdekken van invliegopeningen.

De restauratie wordt aangegrepen om meer ruimte dan voorheen te creëren voor vleermuizen. In combinatie met de bomenrijke omgeving en de aanwezige waterpartij wordt zodoende een geschikte leefomgeving in stand gehouden voor de verschillende soorten vleermuizen die in het gebied zijn waargenomen.

Figuur 1: Het plangebied

4.3 Beschermde soorten

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Alternatieve locatie of inrichting

Het project is locatie gebonden omdat het een bestaand gebouw betreft dat gerestaureerd en gerenoveerd wordt.

Alternatieve planning

In eerste instantie was het de bedoeling om alle werkzaamheden aan het hoofdgebouw, waar de kraamverblijven zijn, uit te voeren vóór de kraamperiode. Door opgetreden vertraging echter is die planning niet meer haalbaar.

Het is in principe mogelijk om de volgorde van werkzaamheden te wijzigen, zodat per bouwdeel buiten de kwetsbare periodes voor de vleermuizen gewerkt kan worden. Enige verstoring blijft echter onontkoombaar. Een dergelijke werkwijze brengt bovendien grote risico's mee voor overschrijding van de

planning en de kosten. In plaats daarvan is gekozen voor een intensievere begeleiding door een ecooloog, om op die wijze de verstoring zoveel mogelijk te beperken.

Een deel van de werkzaamheden zal in de winter worden uitgevoerd, als er mogelijk nog vleermuizen in het gebouw verblijven. Het meest verstorende werk, het verwijderen van de stuc laag, zal daarom zo snel mogelijk en buiten de koudste periode gedaan worden, zodat de vleermuizen nog naar een ander winterverblijf kunnen uitwijken.

Er wordt voor gezorgd dat alle vleermuizen vóór de kraamperiode het gebouw verlaten hebben.

Alternatieve werkwijze

De betimmering wordt zo spoedig mogelijk, in de winter van 2020-2021 verwijderd. Dat gebeurt onder begeleiding van een ecooloog die controleert of er vleermuizen aanwezig zijn. Zo ja zal het werk worden stilgelegd en pas weer hervat als de ecooloog heeft vastgesteld dat alle dieren uit eigener beweging vertrokken zijn. Eventueel kan de aanwezigheid van vleermuizen worden ontmoedigd met behulp van bijvoorbeeld tochtgaten en belichting. Er zal niet in de koudste periode gewerkt worden, zodat eventueel aanwezige vleermuizen alsnog een andere overwinteringsplaats kunnen opzoeken.

Het dak wordt pas na de winter vernieuwd, waarbij de eventueel daar verblijvende vleermuizen uit eigener beweging zullen vertrekken. Ook het raamkozijn wordt onder begeleiding van de ecooloog verwijderd, waarbij zonodig met behulp van exclusion-flaps ervoor wordt gezorgd dat geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

Als tijdelijk verblijf kunnen de vleermuizen uitwijken naar de bomen rondom het jachtslot of de bebouwing in Molenhoek. Aanvullend zijn 7 vleermuiskasten opgehangen in de directe nabijheid van het jachtslot. De kraamkolonie kan daar ook terecht, of de dieren kunnen aansluiten bij de rest van de kolonie, die in de bebouwde kom van Molenhoek verblijft.

Bij de renovatie/restauratie worden extra permanente verblijfruimtes voor vleermuizen gerealiseerd, waardoor de situatie voor de dieren per saldo verbetert.

Door de gekozen inrichting, planning en werkwijze wordt schade aan de gewone en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Het jachtslot Mookerheide vormt een belangrijk bouw- en cultuurhistorisch erfgoed, dat in de loop der jaren in verval is geraakt. Het oorspronkelijke jachtslot en de later aangebouwde vleugel moeten ingrijpend gerestaureerd resp. gerenoveerd worden om het erfgoed te behouden en een duurzame

toekomst te geven. De overheid verleent subsidie om het monumentale gebouw weer in de oorspronkelijke staat te herstellen, energiezuinig te maken en een functie voor de maatschappij te geven. Het bovenstaande belang weegt in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.3 Staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt als gunstig aangeduid. Regionaal wijkt het beeld daar niet van af, o.a. blijkens de gegevens van de zoogdierenvereniging. Hetzelfde geldt voor de ruige dwergvleermuis die het gebouw af en toe als zomerverblijf gebruikt. Enige verstoring van de dieren door de werkzaamheden is onontkoombaar en tijdelijk zullen er verblijfplaatsen verloren gaan, maar er zijn meer dan voldoende verblijfplaatsen in de directe omgeving aanwezig waar de dieren (al dan niet tijdelijk) naar kunnen uitwijken. Bij de restauratie en renovatie wordt extra permanente ruimte gecreëerd voor vleermuizen in schoorstenen en liftschat, in de ruimte tussen dakgoot en gevel, op zolder en in de kelder. Uiteindelijk ontstaat daardoor een veelvoud van de huidige verblijfruimte die de regionale staat van instandhouding van de vleermuizen ten goede komt.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone en de ruige dwergvleermuis in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Habitatrictlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrictlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone en de ruige dwergvleermuis voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.4.2 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd een vrijstelling, gedragscode of ontheffing dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen